

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 3 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, február 24

Durazzónál repülők
elsüllyesztett egy olasz hajót.

Budapest, február 23. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Tarnopoltól északnyugatra biztosító csapataink az oroszoknak ismételt említett előretolt tábori őrsaink ellen intézett előretöréseit vertük vissza. Egyéb nevezetes esemény nincs.

Olasz hadszíntér:

A fengermelléki harcvonalon az élénk tüzérségi harcok tovább tartanak. Az ellenség vonalai mögött több helyen nagyobb tüzvésztt figyeltünk meg.

Délkeleti hadszíntér:

Durazzótól délkeletre ellenséget egy előretolt állásból vetettük vissza. Egy osztrák-magyar repülő a durazzói kikötőben fekvő olasz hajókra bombákat dobott. Egy szállító hajón tűz támadt és a hajó elsüllyedt. Hőter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Németek nagy győzelme
a Maasnál.

(Háromezer fogoly, át nem tekinthető hadizsakmány.)

Berlin, február 23. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Suchesztől keletre február 23-én általunk elfoglalt árok közelében végrehajtott robbantás az ellenség állását jelentékenyen megrongálta. A foglyok száma itt tizenegy tiszt és háromszáznegyvennyolc főnyi légénységre emelkedett. A zsákmány 3 géppuska. A Maas magaslatokon a tüzérségi harcok nem csökkenő erővel tovább folytak. A folyótól keletre megtámadtuk azt az állást, amelyet az ellenség körülbelül Doneenvoye-Azonnes falvak magasságában másfél év óta az erődítési művészet minden eszközével kiépített, hogy a Weuvre északi részében összeköttetések szempontjából kényelmetlen behatás ellen biztosítsa magát. A támadást 10 kilométernél nagyobb szélességben és három kilométer mélységben vittük keresztül. Az ellenség igen jelentékeny és súlyos vesztesé-

gek mellett több mint három-ezer foglyot és még át nem tekinthető hadianyagot vesztett. Felső-Elzászban, Heideweilertől nyugatra, támadásunk eredményeképp elfoglaltuk az ellenség állását, 700 méter szélességben és négyszáz méter mélységben, amely alkalommal 80

fogoly jutott kezünkre. Ellenséges vonalon túl letolyt számos légi-harcban repülőink főkéntben maradtak.

Keleti és Balkán hadszíntér:

A helyzet változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Tisza és Szasszonov.

Arad, február 23.

Két új nyelve van az szóbeszédnek, a mióta a világháborúban és a világháborúról beszélnek. Szótára, nyelvtana nincs ennek a két nyelvnek és a sajátosságága, különös ismertető jelei révén mindegyik könnyen megkülönböztethető egymástól és más nyelvektől.

Az egyik: az entente-nyelv. Franciaul, angolul, oroszul, vagy olaszul hangozzék ennek a nyelvnek szava, valamennyi egyformán csendül. Nemzeti és vérmérsékleti tulajdonságok, hangsúly és ütem mind elenyésznek a különböző nyelvekben, mihelyt a háborúról beszélnek. Ezen a nyelven beszélt ma a háborúról Szasszonov orosz külügyminiszter a dumában. Az entente-nyelv: a gyűlölködésnek a legmagasabb skáláig való fokozása, a határt nem ismerő és a valószínűséggel nem törődő elbizakodottság, a jövőben rejlő, bizonytalan sikerek reményeinek káprázlatása. A Szasszonov beszédjét, talán nem is sok változtatással elmondták Grey és Asquith Londonban, Poincaré Párisban, Salandra Rómában, Briand ugyancsak Rómában és miután az entente-közi barátkozás, a kölcsönös látogatásokban is kitejezésre jut, ugyanezt elmondja Salandra Párisban. Ha az entente lapjai egy nyelven jelennének meg, ez a beszéd álló szedés lehetne. Szasszonov beszéde csak egy ponton hajlott el az eddigi entente-beszédektől. Az orosz külügyminiszter most már örült-ségnek mondta — vajon Franciaországnak szolt ez, vagy Londonnak, — mintha hetven millió németet tönkre akarnának tenni. Mindössze Poroszországot akarják legyöngíteni. Ez már némi eltávolodás attól a fenhéjazástól, a mely záros határidőn belül Berlinben akart lenni és a mely Németországot ki akarta nyelni Európa földabroszáról. A többi része a beszédnek azonban a régi. Az orosz külügyminiszter a német diplomáciát vádolja a háború kitöréseért, holott

Németország bebizonyította, hogy ép Oroszországgal tárgyalt a világháború elhárítása érdekében. A német diplomáciát vádolja Szasszonov, — holott Oroszország esztendőnk óta egyebet se tett, mint hogy a monarchia határainál fegyverkezett és készült a betöresre és ugyanakkor a szerbeket állandóan tüzelte ellenünk.

A másik nyelv: a középeurópai nyelv. Bármennyire különböznek Tisza István grófnak erőteljes szónoki stílusa Bethmann Hollvegnek, a német birodalmi kancellárnak egyszerű beszédétől és Hellebrandnek, a német pénzügyi államtitkárnak előadásmódjától: a fegyverbarátság, a másfél esztendő óta viselt közös harc, a közös gond és közös öröm, egyformává tette az érzésvilágot és a lelki hangulatot, amelyből a középeurópai nyelv megnyilatkozik. Ez a nyelv: az őszinteségnek, a tisztánlátásnak, az önbizalomnak hangja. Ismerjük az értékét annak, amit eddig kiküzdöttünk; de nem ringatjuk magunkat csalóka illuziókba; a rémekről, fenyegetésektől meg nem riadunk, de kis lelkeknek szóló hitegetésekre nincs szükségünk.

Ezen a nyelven szolt Tisza István gróf ma a magyar képviselőházban, a béke utáni tervekről szólva. Bizonyára tetsző és a sziveknek kellemes dolog lett volna, ha ezt a békét a közeli időre jövendőli. De erre a hitegetésre nincs is szükség. A mi feladatunk nem az, hogy a béke idejére szóló terveket szövögezzük, a mi államtérítaiainknak nincs szükségük arra, hogy a vigasztalan jelent káprázatos jövő festésével takargassák a csüggedők elől. Nekünk, a győzöknök, egy dolgunk van: a győzelmet folytatni és a háborút becsülettel befejezni. Akkorra, amikor lehet. Jobb szeretnők ezt a napot inkább ma, mint holnap; de el kell készülnünk arra, hogy csak holnapután lesz és ez se jelent katasztrófát ránk nézve.

Középeurópában egyáltalán kevesebbet beszélnek, mint entente-éknál. De amikor a két nyelven egyszerre esendül fel két beszéd, akkor jól lehet megkülönböztetni, hogy melyik a komoly férfiak nyelve és melyik a szájhős politikusoké.

Elégtétel a megvádolt cseh tiszteknek.

(Hazay Samu báró válasza Urmánczy Nándor interpellációjára. — A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, február 23.

A képviselőháznak ma volt tulajdonképpen az utolsó érdekes és érdemleges ülése. Ennek napirendjén elsősorban a további teendők iránt való intézkedések szerepeltek. A Ház megállapította, hogy hétfőn forma ülést tart és ekkor állapítja meg, mikor tartja utolsó érdemleges ülést ebben az ülésszakban.

A honvédelmi miniszter már korán megjelent ma a Házban, hogy válaszoljon először Urmánczy Nándor beszédére, majd Ostffy Lajosnak a fogolytáborok rendeltetése tárgyában előterjesztett interpellációjára.

Azután az interpellációra került a sor. Simonyi-Semadam Sándor, Polonyi Géza és Fozsgay Miklós szerepeltek az interpellációs könyvben, azonkívül Bakonyi Samu, aki a lövészárkokban küzdők részére követeli a választójogot.

(Az ülés.)

Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy előtt megnyitja az ülést. Bejelenti, hogy a Ház katonai szolgálatot teljesítő tagjainak száma 109-re emelkedett. (Eljenzés.) Közli továbbá azokat az újabb kitüntetéseket, amelyeket a Ház tagjai kaptak.

(Hazai válasza Urmánczynak.)

Ezután báró Hazai Samu honvédelmi miniszter emelkedett szóásra, hogy Urmánczy Nándor interpellációjára válaszoljon.

Bejelenti, hogy az állítólagos magyarüldözések dolgában bejelentett konkrét eseteket közölte a hadügyminiszterrel, illetve a hadsereg-főparancsnoksággal, hogy amennyiben a vádak igaznak bizonyulnak, a szükséges eljárás folyamatba lehessen tenni, amennyiben pedig a vádak tévesek, itt a Házban védelmet nyújthasson. (Élénk helyeslés.) Urmánczy öt esetet sorolt fel, amelyek közül az első, a 15. zászlóaljra vonatkozó panaszt, későbbi felszólalásában tárgyalanná tette. A második esetet, amely arra vonatkozott, hogy a 12. tábori tüzérezrednél Nagyszébenben csak magyar önkénteseket tettek a gyalogsághoz, a hadügyminiszter vizsgálat tárgyává tette s általa fogja a Ház tudomására juttatni. A harmadik eset Csete István öngyilkossága. Az erre vonatkozó aktákat a főparancsnokság bekérte s hasonló módon fogja megvizsgálni. A negyedik eset a 32. gyalogezred Budafokon való egészségtelen elszállítására és a magyar katonák bánásmódjára vonatkozik. Ennek kapcsán bemutatja a katonai parancsnokság jelentését, amely szerint a szobanőrgő budafoki pincéit a 32. gyalogezred, illetve a 26. vadászzászlóalj csak néhány napig átmenetleg használta s azalatt az idő alatt semmitféle megbetegedés elő nem fordult s a katonai parancsnokok éppugy, mint a közvélemény orvos jókarban levőnek találta. A Budafokra beosztott cseh katonákat elkülönítve kezelték, de köztük es a magyar katonák között a tartsás érintkezésben semmitféle összeköttetés nem történt. Egyetlen cseh tiszt volt Budafokra kivényelve, különben a tisztikar magyar volt.

Az ötödik eset Holtan ezredes állítólagos magyarüldözésére vonatkozik. Felolvassa a Holtan ezredes védekező iratát, amelyet a hadsereg-főparancsnoksághoz intézett és amelyet az a honvédelmi miniszter rendelkezésére bocsá-

lott. Az ezredes megcáfolja Urmánczy interpellációjában felsorolt sérelmeket és végül kijelenti, hogy Urmánczy megsértette az egész tisztikart, amidőn azt mondotta, hogy: „hasonló alávalóságokat követelt el a tisztikar tagjaival szemben is”. Az elkeseredéstől eltekintve, amelyet az interpelláció neki okozott, sajnálja, hogy az országnak meg nem bízható adatok alapján egy harmincöt éve szolgáló törzstisztet így meghurcolták. A főparancsnokság ezt a levelet azzal a megjegyzéssel küldötte át nekem, — tolytatta a honvédelmi miniszter — hogy Holtan ezredes jelentését, amelyet felszólítás nélkül küldött be, azzal a kéréssel juttatja hozzám, hogy nyújtsak alkalmat arra, hogy ez a törzstiszt, aki a háboru kitérőse óta az ellenség előtt teljesít szolgálatot, megvédezzék e támadással szemben.

A hadseregparancsnokság szívesen nyújt alkalmat Urmánczy képviselő urnak arra, hogy a legelől vonalban is személyesen győződjön meg, hogyan bánnak a magyar csapatokkal.

— Tisztelt Ház! E nyilatkozatok szavahihetőségében nincs jogunk kételkedni. El kell itélnem az olyan eljárást, amely minden alap nélkül megtámad érdemes tiszteket, azt állítván róluk, hogy bíráltsak és hogy a magyar katonát gyűlölik. Ez eljárás felett sajnálkozásomnak kell kifejezést adni. Ezt az elégtételt meg kell adnom ezeknek a tiszteknek. Szabadjon most már az ügy érdeméhez néhány szót szólnom. Kitűnt, hogy néhány panaszkodásnak a panaszadók nemzeti háttérrel adnak. Megtörtént ugyan, hogy kisebb parancsnokok nemzetiségük folytán a geográfiai viszonyok következtében nem viselkedtek megfelelően a legénységgel szemben.

Ezek nemcsak a humanizmus ellen vétnek, de expressis verbis a hadsereg érdekei ellen is. (Helyeslés a jobboldalon.) Ha ilyen esetek sporadikusan elő is fordulnak a hadseregben, ezek inkább félreértésből és félreismérésből erednek. En azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy a mint e nagy háboru közelebb hozta egymáshoz a feleket, úgy a békeben az ellentéteket is közelebb fogja hozni egymáshoz és hadseregünk, amelynek annyit köszönhetünk, a jövőben is sziklaszilárd lesz. (Helyeslés a jobboldalon.)

Beöthy Pál elnök bejelenti, hogy Urmánczy válaszolni akar Hazaynak, de a házszabályok szerint ezt nem engedheti meg. Urmánczy azt kéri ezután, hogy hétfőn napirend előtt szóalthasson fel. Az elnök kijelenti, hogy közérdekből ezt nem teljesítheti.

(A legközelebbi ülés.)

Az elnök javasolja, hogy a Ház legközelebbi ülését hétfőn tartsa és azon határozzon további teendői felett.

A Ház az elnök javaslatát elfogadta és ezután báró Hazai Samu honvédelmi miniszter válaszolt Ostffy Lajosnak 1916. február 4-én előterjesztett interpellációjára a fogolytáborok rendeltetése tárgyában.

Azzal a kérdéssel, hogy mi történjék a barakkokkal a jövőben és akkor, a mikor ezek feleslegessé válnak, a hadvezetőség foglalkozott és foglalkozik ma is. En csak annyit mondhatok, hogy azokat a barakkokat, amelyeket a hadsereg nem tud többé felhasználni, a hadseregparancsnokság fel fogja ajánlani a kormányoknak. A magyar kormány is tanulmányozza a kérdést, hogy mi történjék majd ezekkel a barakkokkal. Azok, a kiknek területén barakok vannak, a törvény értelmében kárt nem szenvedhetnek és ha mégis kárt szenvednek, kártalaníthatnak. Kérem válaszló tudomásulvételét. (Helyeslés a jobboldalon.)

A Ház a választ tudomásul vette. Ezután áttértek az interpellációra, amiről lapunk más helyén írunk.

Kitüntetés. A király László Gyula fel-tóti állami püspöki igazgatónak, aki mint népfelkelő főhadnagy küzd a harctéren, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a signum laudis utólag adományozta.

Elveszi az entente az összes görög szigeteket.

(Viktor Emánuel becsülete az ottani kamarában.)

Távirati tudósítás.

Hága—Luganó, február 23.

Luganó. A milánói lapok jelentik: Az entente előkészületeket tesz az összes görög szigetek megszállására.

Hága. Anglia, Franciaország és Olaszország megegyezett abban, hogy megszállja az egész görög tengerpartot és az összes görög szigeteket. Teljes blokádnak alá veszik Görögországot, amelynek bevitele a szövetségesek ellenőrzése alá fog kerülni. Remélik, hogy ilyen módon biztosíthatja az entente hadi- és kereskedelmi flottáját az ellenség tengeralattjárói ellen, mert megakadályozza, hogy a német és osztrák-magyar buvárhajók rejtett operációs bázist szerezhessenek és tarthassanak fenn a görög partok és szigetek nehezen hozzáférhető öbleiben. Londonban az a vélemény, hogy a görög kormány tiltakoznék mindez ellen, ennek csak formai jelentősége lenne. Az új intézkedésekkel függesztenék Görögország külső kereskedelmét. Grey kijelentette, hogy a görög kereskedelmi flotta valamennyi hajóját kedvező feltételek mellett átveszi. Nincs kizárva, hogy a Párisban legközelebb összeülő legfőbb haditanács néhány részletében meg fogja változtatni ezt a tervet, már csak azért is, hogy Oroszország hozzájárulását biztosítsa.

Luganó. A Corriere jelemti Athenből: Az egész görög nép tetőgása az, hogy Itália Görögország rovására hódítani szándékozik. Emiatt követelik a kormánytól, hogy erélyesen álljon elent.

Luganó. A Corriere megcáfolja azokat a híreket, mintna Itália tiltakozását jelentette volna be Görögországnál a kamarában elhangzottakért, hanem csupán sajnálkozását fejezte ki athéni követe útján a görög kormánytól Itáliának és királynak megtámadtatásáért. A kormány utalt arra, hogy az elnök a felszólalót rendretasította s a kormány tetőgásával a kifakadások nem egyeznek meg. Az ügyet ezzel elintéztnek tekintették.

Luganó. A Corriere athéni tudósítója levelet intézett Korfu képviselőjéhez, akit gazembernek és gyávának nevezett, mivel egy semleges állam parlamentjében Itáliát és királyát gyalázatosan megtámadta. Az athéni lapok a levelet kommentárok nélkül közlik.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautóványon az írásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háboruból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelet a lapra jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Nem halasztják el az öreg népfelkelők bevonulását.

— A felmentést kérők később vonulnak be. — A hadba vonultak választójoga.
— Interpellációk a képviselőházban. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 23.

A képviselőházban ma, miután Tisza István gróf megadta érdekes válaszáat Simonyi Samadom Sándornak a béke előkészítéséről előterjesztett interpellációjára, következett Polonyi Géza interpellációjára az öszkormányhoz a drágaság ügyében.

A háború idején a gyakorlati szükségesség gyors orvoslására van szükség. A jövő kérdése kevésbé fontos. Ide tartozik elsősorban a táplálkozás kérdése. Foglalkozik azzal, hogy a főváros élelmezése körül nagy bajok vannak. Előfordult például, hogy a fővárosban 12 korona volt egy méterháza krumpli, míg a vidéken ugyanakkor 8 korona volt. Elismeri, hogy ez nem Folkusházy tanácsokon múlik, hanem a tizek tanácsán. Folkusházy feltételül derék embernek kell lenni, ezt bizonyítja, hogy a legutóbbi választáson nem választották meg alpolgármesternek. (Derűtlenség.) A fővárosban sok szegényes rész van, az is egyik oka a nagy husdrágaságnak.

Magam tapasztaltam, hogy mikor sok hus érkezett a fővárosba, ezek a mészárosok elrejtették az árut a pincékben, nehogy az árak lemenjenek. A husnagyvágó kérdéssel foglalkozik. Az, hogy Magyarországból Bécsbe nem hús, hanem élő állatot szállítanak, milliókra menő gazdasági veszteséget jelent. Hosszasan bírálta ezután a kormány intézkedéseket és sürgős reformokat követelt. Az interpellációt átadták a kormánynak.

Ezután Pozsgay Miklós az ötvenéves népfelkelők bevonulása ügyében interpellál. A tömegesen beadott felmentési kérvények elintézése csak lassan halad. Fontos, hogy a mezőgazdák kapjanak halasztást legalább is április végéig, a tanítók pedig júniusig. Megkérdezi a minisztert, hogy hajlandó-e a negyvenkettőtől-ötvenéves népfelkelők bevonulását április végéig elhalasztani. Ha nem, akkor azt kéri, hogy legalább azokat, akik felmentésük iránt február 20-ig beadták kérvényüket, mentse fel.

Az interpellációra Hazai Samu báró honvédelmi miniszter nyomban válaszolt. Azt mondta, hogy a kormány és a katonaság mindent megtesz, nehogy a földiek megművelésük maradjanak. A bevonulások általános elhalasztása azonban lehetetlenség. A kérvényezőknek nem kell bevonulniuk, míg csak kérvényeik nincsenek elintézve. A szorgalmasak fel vannak hatalmazva ezeknek visszatartására. A kérvények elintézésére annyi munkaerőt áhított be, hogy azok sürgősen legyenek elintézetek.

Pozsgay Miklós azt szeretné, ha a főszojagok, közsegi előjáróságok és a mezőgazdasági bizottságok együttesen kimondhatnák, hogy a mezőgazdák közül kik maradhatnak itthon.

Hazai erre kijelenti, hogy akiket elutasítanak, azok meg egyszer folytathatnak. A főszojag-

bírák mindaddig visszatartják az ilyen kérvényezőket, míg csak kérvényük nincsen elintézve s míg azok el nem végezték munkájukat.

Bakonyi Samu a hadbavonultak választójogának biztosítása érdekében interpellál. A törvény a mozgósítás óta a katonáskodóknak a választók névjegyzékébe való felvételét nem engedi meg. Ezért a választók száma megcsökken, noha a választójog kiterjesztése amúgy is szűkkeblű. A választók száma mostan még kisebb lesz. Gyors törvényes intézkedést sürget, a hadbavonult választók jogainak biztosítására.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában korábbi kijelentéseire hivatkozva kifejtette, hogy a mostani viszonyok nem alkalmasak a választójogi törvény megváltoztatására. A mostani idők hatása megnyilvánul a választók összeírásában, de ezen segíteni lehetetlen. Intézkedett, hogy senkit ne hagyjanak ki a választók névjegyzékéből azért, mert katonáskodott. Utasította a hatóságokat, hogy a kérdést a hadbavonultak iránt a legnagyobb jóindulattal kezeljék. Elképzelhetetlen, hogy ha a képviselők, dacára katonáskodásuknak, megválaszthatók, akkor a választók választói jogukat elveszítsék. Hízi, hogy az ellenzék sem osztja az interpelláló aggodalmait. Veszedelemes volna eltérni a gyakorlattól, de reméli, hogy igen kevesen lesznek azok, akik azért, mert a harctéren vannak, elveszítik választói jogukat.

Bakonyi Samu nem veszi tudomásul a miniszterelnök válaszáat. Nem arról van szó, hogy a választásra jogosultak ne maradjanak ki a jegyzékből, hanem arról, hogy a harctéren levőkből minél többen jussanak be. A kik mindenüket áldozták a hazáért, azok ne jöjjenek vissza jogtalanságba.

A Ház a miniszterelnök válaszáat tudomásul veszi és az ülés ezzel három órakor véget ért.

Kiüntetés. A király Wolf Jenő 2. honvédegyalozredbeli hadnagyot az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a signum laudissal tüntette ki. — A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az ellenséggel szemben tanúsított különös kötelesség hű szolgálataik elismerésül Naderer János 33. gyalogezredbeli őrmestert, Arkány Döme 33. gyalogezredbeli címzetes őrmestert, Drazler Antal, Fausenstein Bertold 33. gyalogezredbeli századvivő altisztet a vitézségi érem szalagján viselendő koronás ezüst érdemkereszttel és Szujcs János 33. gyalogezredbeli tizedest és Urkan Vilmos 33. gyalogezredbeli őrszeretőt a vitézségi érem szalagján viselendő ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

Nem szállítják le a bankrát. Csütörtökön délelőtt össze Budapestben a jegybank főtanácsa. A főtanács-ülés napirendjén — miként a Neue Freie Presse jelenti — nem szerepel a bankráta leszállítása. Fentéve, hogy a tervezett rátaleszállítás tényé várt volna, a mi jegybankunk birt volna a legalacsonyabb kamattal Európában.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: „Vagy ő, vagy senki”, operett újdonság először.

Péntek: „Vagy ő vagy senki”.

Szombat: délután mérsékelt helyárral ifjúsági és népies előadás „Paleskai nótárius”. Este: „Vagy ő vagy senki”.

* A színház hírei. „O vagy senki”. A népopera s áger operettjének ma van a premiérje: határos fűtémisző ének számok, végtelen mulattató szöveg- és pompás előadással várják a közönséget, a mely bizonyára a legjobb hangulattal fogja végig évezni Ester legújabb alkotását. Ifjúsági és népies előadás. Szombaton, f. hó 28-án tartja a térsulat a legközelebbi ifjúsági és népies előadást, d. u. 3 és fél órai kezdettel, színpad körül a legnagyobb magyar bohózat író Gál Józsefnek klasszikus énekes bohózat „A Paleskai nótárius”, melyben az egész személyzet foglalkoztatva van. Előkésszülében Lengyel Mezőhért legújabb színmű újdonsága „A táncosné” a víg színháznak nagy sikert aratott állandó műsor darabja és egy régi kedves operett repris „A kis herceg”, mind a két darabból megkezdődtek a próbák.

* Vak katonák hangversenye. Lumpe Gizella vak énekművész és Horváth Attila vak zongoraművész, zeneköltő március 5-iki hangversenye iránt a legnagyobb fokú érdeklődés mutatkozik. Horváth Attila évekkel ezelőt már játszott Aradon. Azóta művészete meg erősödött, megizmosodott s Arad zeneértő közönségének tiszta művészi élvezetben lesz része. Mikor Horváth Attila a magyar királyi zeneakadémiát elvégezte, a szokás tanári oklevél helyett művészi oklevelet nyert s az oklevél átnyújtásakor a tudás és tehetőség méltánylásul Liszt Ferenc, az zeneakadémia akkori igazgatója homlokán, csókolta. A zongora király csókjával valóban nagy művészt ihletett s Horváth Attila kiváló tehetség úgy az előadásban, mint az alkotásban. Lumpe kihasználja Budapest nagy zenei misék alkalmával több székelyházban való éneklése tette ismertté. Jegyek ezen hangversenyre Scherhág H. és Fia cégnél, Andrassy-tér 14. 6, 5, 4, 3, 2 és 1 koronás árban kaphatók. A hangverseny egész jövedelme a vakok aradi intézetének megalapozására szolgál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és birtapilag nyújtatnak.

* A rezervista kadett — utóljára. (Az Apolló-színház háborús filmje.) Mindennap újabb és újabb sikert hoz „A rezervista kadet” bevezetése az Apolló-színháznak. Ma, a harmadik napon is minden előadás színtől megélt a nézőtér a olyan emberek is elmennek megnézni ezt a nagyvadású, gyönyörű háborús filmet, akik egyébként nem szoktak moziba járni. A tömegjelönetek, amelyeket a tiroli harctéren vettek föl a film számára, szintén frappirozza a közönséget, olyan tömegesen szépek. Lenár kísérőzeneje is nagyban megnyerte a közönség tetszését. A mozis történetében szinte páratlanul álló siker mellett bemutatott filmet csütörtökön mutatja be utóljára az Apolló-színház. Még ezen a napon megnézhetik a csodás képet azok, akik még nem gyönyörködtek benne. A rezervista kadet filmjere oly tömeges előjegyzések történtek a más városok mozi-színházainak részéről, hogy a kép egyhamar nem kerülhet vissza Aradra. Pénteken a bajos Dorit Weixler lép fel „A dragonyos kiasszony” című szellemes vígjátékban.

* A szombati második filharmonikus kamarazeneest. 1. Beethoven C. moll (tragikus) szonáta. Telemányi-Vas 2. a) Hubay: Aria a Cremonai hegedűsből. b) Liszt: Wo walter? c) Schubert: Heidenroslein énekli Buttykayné. 3. Schumann a) Gyermekjelenetek, b) Toccata C dur. Vas Sándor 4. Proch: Variációk énekli Buttykayné. 5. a) Szendy: két alorizma ma-

gyar népdalokfelett. b) Liszt: XIII. magyar rapazódia. Vas Sándor. Jazzyk már csak 4, 3, 2, és 1 koroná árban kaphatók Scherbag H. cégnél (Andrássy-tér 14. szám.)

* **Feleségem a primadonna.** (Vigjáték máger az Urániában.) A tegnapi megrázó Zola dráma után ma a színház, bár értékben egyenlő, de mindenestre üdítőbb, könnyebb műfajt: egy elsőrangú vigjátékot iktatott műsorába. Ugy nevezhetnők el ezt a filmet, hogy ez egy zsáner vigjáték, mert a kisvárosi erkölcsöknek valódi tipikus képét adja. A kisváros, ahol mindenki mindent tud, s ahol mindenki mindenkire vigyáz, bőséges alkalmat ad a vigjátékiróknak, hogy ezt a fonák helyzetet kiaknázza, ötletektől vidám bohóságokat írjanak, melyek mint egy tükör világítanak be a kisvárosi erkölcsökbe. Ime, a mai vigjáték is Huidinák tanácsos ur színműveivel foglalkozik és a sok vig jelenetek között szerényen meghuzódik az a tény, hogy a főispán ur minden további nélkül igénybe veszi a tanácsos ur lakását. — Sikoly az éjben Alwin Neuss rokoré detektív sorozatának első képe legközelebb az Urániában kerül bemutatásra. 5

* **B. Szalay Aranka—Békési Pál** féle zeneintézet II. növendék hangversenye iránt fokozott érdeklődés mutatkozik. — Az elsőrangú zene conservatórium vezetői a háboru tartama óta most másodszer adóznak a jótékony-ságnak e hó 27-én bevételük tiszta jövedelmét, az aradmegyei rokkant katonák, hadiözvegyek és árvák alap javára ajánlják fel. A hangverseny az intézet nagytermében (Szabadság-tér 7.) lesz meg tartva. Kezdeté d. u. 5 órakor. Műsor ára 50 fillér.

dabb lesz. Képviselőink birtokában vannak a szükséges felhatalmazásoknak és élénk részt vesznek minden kérdés tárgyalásában, ami a szövetségesek franciaországi és angliai konferenciáin felmerül. Ezután beszédében felhívta a дума tagjait arra, hogy *meg fognak beszélni különféle intézkedéseket, amelyeket a jövő gazdasági szövetségének előkészítésére kell majd megtenni. Mindezek az intézkedések — mondotta — szükségesek ahhoz, hogy megelőzzük az olyan események megismétlődését, amelyek mastei évvel ez előtt hirtelen bekövetkeztek.* Sasszonov esztelenségnek mondotta azt a feltevést, hogy a szövetségesek a hetven milliós német nemzetet teljesen meg akarják semmisíteni. Ezzel szemben azonban Poroszországot egyszer és mindenkorra erőtlenségre kell szorítani. Sasszonov beszéde további folyamán közölte a dumával, hogy Japán és Olaszország csatlakoztak a különbéket tiltó londoni egyezményhez.

Tisza és Szasszonov a jövő feladatairól.

— Két államférfiu a béke problémáiról. — Az oroszok már nem akarják Németországot tönkre tenni. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Pétervár, február 23.

Az Aradi Közlöny vezetőhelyén méltatja ezt a két beszédet, amelyet a monarchia vezető államférfia, Tisza István gróf miniszterelnök és Szasszonov orosz belügyminiszter, ugy l. h. t. hogy ugyanazon órában mondtak el. A magyar beszéd Budapesten, az orosz Petrogradban hangzott el. Mindkettőben a jövő problémáiról van szó. Tisza a győzelmes háboru egyik legfőbb faktora, az elmúlt évek nagy eredményei ellenére sem akar jóslásokba bocsátkozni. Ez a realitás, amely csak a bevégzett tények erejével számolt eddig is és ezért eredményekre tekinthet vissza. Az orosz külügyminiszter nagy tervek ismert, de azért, hogy az elmúlt évek eredményellenességének megismétlődését elkerülje. Amiben ez a két beszéd különbözik, azt a világtörténelem legrégebbi korszaka, a világhistoria legnagyobb eseményei igazolják.

A magyar képviselőház, miután napirendjét elintézte, áttért az interpellációkra. Simonyi-Semadám Sándor interpellációt terjeszt elő a békére való átmenet szervezése tárgyában. Kijelenti, hogy gazdasági, pénzügyi, társadalmi és közegészségügyi téren már most meg kell tenni az előkészületeket a leszerelés, illetőleg a békére való átmenet idejére. Kérde a kormányt, nem tartja-e időszzerűnek, hogy a békére való átmenet gazdasági szempontból már most országosan előkészítessék és ha igen, minő alapon gondolja az átmenet megszervezését.

Bizonytalan távolban levő jövő.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. A helyzet ma nagyon nehéz, nemcsak azért, mert a háborunak gazdasági kihatása olyan méreteket öltött, a melyekre soha senkisésem gondolt, hanem azért is, mert át sem lehet tekinteni, hogy általában milyen viszonyok közt fog beállani a béke. Ilyen körülmények között bizonyos rendszabályok előkészítése meglehetősen a levegőbe épített munka volna, a mi inkább kárt okozna, mint hasznot. Ami a közegészségügyet tenyegető veszedelmeket illeti, utal arra, hogy az eddigi járványokat az or-

vosi kar nagy munkája mellett a közigazgatás hathatós közreműködése és a magyar társadalom szervezkedése teljesen leküzdötte és remélhető, hogy ezután is könnyen el lehet majd hártani az esetleges veszélyeket. A mezőgazdaság helyzetére vonatkozólag azt hiszi, hogy a béke idejére az adósságok meglehetősen csökkenni fognak. A mi pedig az ipart illeti, ezen a téren a legfontosabb a nyersanyag kérdése. Az ipar különösen egyes ágakban nagy megrendelésekre számíthat, mert igen sok iparág szünetelt a háboru alatt. A kormány kötelességének tartja, hogy a lehető legrövidebb idő alatt megszerezze azokat a nyersanyagokat, amelyekre az iparnak szüksége lesz. Nagyarányu szervezkedést ma nem tart célravezetőnek.

Ma egy győzelmesen előrehaladott háboruban vagyunk, amelynek a vége felől azonban nem bocsátkozhatunk jóslásokba. A kormánynak és a társadalomnak egész tettejét koncentrálnia kell a háboru feladatára és nem lehet egy ma még — fájdalom — bizonytalan távolban lévő jövő problémáival foglalkozni.

A Ház tudomásul vette a miniszterelnök válaszát.

Oroszország készülődése a jövőre.

Pétervár. Sasszonov miniszterelnök a дума mai megnyitóján beszédet mondott, melyben mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy a kormány úgy, mint eddig rendíttelenül megmarad a mellett az elhatározása mellett, hogy a harcot a végleges győzelemig folytatja. A háborut az emberiség elleni gaztettnek mondotta, a melynek okozói, a német diplomaták, is vannak álcázva. Ennek felismerése a német népben is kezd már észrevehetővé válni, amelynek elégedetlensége kitejezésre kezd jutni. Ezzel szemben — mondotta Sasszonov — mi és szövetségeseink a legszentebb jogok védelmére sodortattunk a háboruba. Szövetségünk egyre szilár-

LÉGUJABB.

Erkezett éjjei 2 órakor.

Athén. A bolgárok és a barát-ságos albán törzsek Valonát északról elzárták. Haderejük két napi járóföldre van Valonától. Az olasz előőrsökkel már könnyebb összeüt-közések is voltak. Beavatott katonai körök úgy vélik, hogy a bolgárok meglegszenek azzal, hogy Valonát a part felől körülzárják mindaddig, amíg csak Durazzo sorsá el nem dől. Valona kikötőjében nagy kombinált hajóraj horgonyoz készenlétben, hogy szükség esetén a csapatokat elszállíthassa.

Krisztília. Arzenjew orosz követet visszahívták.

Rotterdam. Derby lord kijelentette, hogy azoknak a nőtléneknek száma, akik még nem jelentkeztek önként 651,000, ezek közül december-től kezdve 200,000 jelentkezett. Mac Namara kijelentette az alsóházban, hogy az angol flotta legénysége jelenleg 320,000 főnyi, márciusra pedig 350,000 lesz.

Bukarest. Az orosz követség Erzerum eleste alkalmából heves propagandát kezdett, a román közveleményt azonban nem betolyásolhattak a metékharc téren elért helyi sikerek. Az oroszok besszarabiai kudarcai sokkal közelebbiek s a romániai hangulatira sokkal nagyobb betolyásuk.

TORVENYKEZES.

§ Börtönre ítelt hadseregszállítók. Budapestről jelentik: A Kuria negyedik büntetőtanácsa Varga Ferenc kuriai tanácselnök elnöklése alatt ma ítélkezett özevgy Tétrich Sándorné, Kauptmann Kálmán és Szőnyi Lajos csalási ügyében. A vádlottak gyapjutarakó helyett flaneltakarokat szállítottak s ezért a büntetővény szer egyenként másfél évi fogházra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte őket. A Kuria ma a büntetésüket telemelte 3-3 évi börtönre s kimondotta, hogy az ítéletről értesíteni kell a keréskedelmi miniszteriumot. A pénzbüntetését változatlanul megnagyra a Kuria.

Durazzo seregeink gyűrűjében.

— Albánián végig seregeinkkel. — Az olaszok erőltetett segítsége. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23

Leonhardt Adelt, a Berliner Tageblatt haditudósítója Durazzo körülfutásáról lapjának a következőket jelenti:

Az osztrák-magyar csapatok az Arzen folyó partjainál tíz kilométerre állnak Durazzótól a délkelet felől is közelebb hozták harcvernalikat a városhoz. Ezzel véget ért egy periódusa a hadjáratnak, amely hihetetlen nehézségekben volt gazdag.

Szerbia leverése után egy hegyi felszereléssel teljesen ellátott császári és királyi hadtest nyugatra kanyarodott, hogy az Ibar völgy hosszában Beranának nyomuljon előre. Tél volt, utak nem álltak rendelkezésre, azt a kevés hegyi ösvényt, amelyen teherhordó állatok esetleg közlekedhettek volna, mélyen belepte a hó s emellett kemény ellenfél volt doluk annál is inkább, mert a montenegróiak főerejüket erre a vidékre összpontosították. Erős tagyban és nagy hóviharak között indult meg az előnyomulás. Rozaj vidékén egyszer tíz zászlóaljunk harminc montenegrói zászlóalj ellen harcolt. Taktikánk majdnem mindig ugyanaz volt: míg egy vékony rajvonal a tűzérzettel együtt frontálisan lekötötte a montenegróikat, a főerőt az ellenség átkarolására nasználtuk fel.

Míg a helyzet a vad hegyvidékben kialakult, hosszú időre volt szükség. Gyakran állt be az éjszaka s tüzet nem volt szabad gyújtani. Elmet nem lehetett a hegytetőkre szállítani s így a hadtest rendkívül sokat nélkülözött és szenvedett.

Habár a montenegróiak Mojkovácnál ellenoffenzívát kíséreltek meg, előnyomulásunk folytonosan tartott. De minél előbbre nyomult a hadtest, annál inkább távolodott a fő közlekedési út mellett levő élelmezési bázisától, Novibazától s több feladat hárult az öszvérekből álló hegyitronre, amelynek sorait a túlterheltség és hideg rikkította. Végre Berane bevételével Montenegró kapuáca véget vett az itteni harcoknak s hadtest keresztülhaladva Montenegrón Podgoricának menetelt, míg a hadsereg azon részeire, amelyek a Lovcent bevették, hárult az albániai hadjárat feladata.

Hogy Albánia hogy néz ki, azt már a Szkutari tónál sejtették a csapatok. Kopasz sziklák, karszt a legszomorubb formájában, sehol egy fa, egy bokor, hegyelte azonban vad füskebozótok: ez Albánia. Rettenetes utakon jutott el a csapat a régi török utig, amely az országon keresztül vezet. Az utak csak az alapja kész, de azt ma már tizenöt-husz centiméter magas sár és iszapréteg fedte, amelyet a szó teljes értelmében beborítottak az esett órák és tavak. Miután a dögök már a szerbek visszavonulása, szóval december eleje óta feküdtek, rettenetes szag áradt az egész környéken, amely esetleg járványt is terjesztett volna. Miután a száz és száz holttestet és dögöt elásni lehetetlenség volt, mert hiányzott ahhoz a szükséges munkaerő, sőt a föld is, csapataink ilyen állapotban masíroztak keresztül az u.n. Elértük Szkutarit. Ez a város is tele volt szemettel és dögökkel, az ott elrogtt szerbek között köztük és éhínség dübörgött. Szkutarit, amennyire lehetett, energikus intézkedésekkel megtisztítottuk.

Szkutari bevétel után felderítő különítmények indultak el Alessionak és San Giovanni di Meduanak, s ezek el is foglalták a két várost. San Giovanni di Medua kikötőjében látzanak még a mi flottánk által elsüllyesztett szállítóhajók kéményei és árbócái, sőt a „Tyra” nevű görög hajónak még a felírása is kilátszik a vízből. Miután ezek a hajók nagyrészt konzervet és élelmiszert szállítottak, most megkísérlük, az értékes anyagból annyit, amennyit lehet, megmenteni.

Az Albániába előnyomuló csapataink utánpótlásának szállítására két út jön számításba. Az egyik bázis Cattaro, ahonnan Cetinjén keresztül az utánpótlást automobilon-ozlopokkal Virpazárba viszik s onnan hajókkal szállítják tovább, azután felhasználjuk Montenegro egytlen vasúti vonalat, az Antivari-Virpazár közöttit, amelyet időközben helyreállítottuk. Hogy Virpazár kikötőjét ne terheljük túl, az utóbbi időben Bjekát is szállítóállomásnak rendeztük be.

Időközben csapataink Durazzónak nyomultak elő, sőt orosz csapatok, több ezer szerb és Ezzad pasa csapatát ártottak. Alessioból már nem vezetett több út s az utánpótlás is oly nehezségbe ütközött, hogy egyik divízióknak meg kellett állania s át kellett adnia teherhordó öszvéreit az előcsapatoknak. Ehhez járult még egy felbőszakadás, amely a Lirit, Matit és az Ismi patakat annyira megárasztotta, hogy például a Mati egy hetven méter hosszú hidat magával ragadott, úgy, hogy a harcoló csapatok és az utánpótlási bázis közt egy időre minden összeköttetés megszakadt. Kényes helyzet volt ez, amelyet azonban szerencsére visszorgalommal dolgozó pionírjeink oszthamar elgázítottak. Ekkor híre érkeztek, hogy az olaszok Durazzóban már behajóznak. A durazzói kikötőben két olasz cirkálón kívül nagyszámú kisebb-nagyobb szállítóhajó volt, amelyek közt nagy élénkséget figyeltek meg. Harok ugyiszólván alig voltak. A Tirana irányában előretörő csapatok minden nagyobb erőlködés nélkül megszállították Ezzad esendőreit, akik az egy nappal előbb Durazzo irányában evonult szerb csapatrészek utóvédjeit képezték. Erre tovább folytattuk előnyomulásunkat Durazzónak. Amire elsősorban szükségünk van ott, az — ut: Utak nélkül Albániában nem lehet háborút folytatni. Biztos összeköttetvonalakra van szükségünk, hogy az utánpótlás akadály nélkül történhessen és nehézségeket lehessen Durazzo alá szállítani. Ezért ezer és ezer orosz haditoglyot küldtek számtalan munkásokkal együtt erre a harctérre.

VÁROS ÉS MEGYE

A burgonya maximalása. A közeli mezési bizottság elterjesztésére az ékezesi burgonya arának meghatározása tárgyában kibocsajtott határozatot a polgármester módosította ez az ott meghatározott árakat telemtelte és ennek kepest az ékezesi burgonyának azon arai, mely mellett Arad sz. kir. város területén tergalomba hozható 1916. évi február 29-ig, illetve 1916. május 31-ig bezárólag azokra nézve, akik burgonyát 20 kg.-on feletti mennyiségben eladnak, kg.-ként 17 muerben, illetve 18 muerben, kicsinyben eladásra nézve pedig kg.-ként 19-, illetve 20 muerben állapította meg.

„Telmányi Emil a jövő legnagyobb magyar hegedűse“.

(Az aradi művész sikere Budapesten.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Az aradi hegedűsről azt írja egyik lekömolyabb fővárosi lap zenekritikusa, amit ennek a cikknek címül adtunk. *Telmányi Emil* a haditőtekonyaság szolgálatában, a vak katonák javára tegnap este önálló hangversenyt adott *Tisza István* miniszterelnök és gró *Teloki Sándorné* védnökségével. A legelőzlebb közönség hallgatta csodálattal és elragadtatással a fenomenális aradi művészt, akinek tegnapi szerepléséről úgy ír az egész fővárosi sajtó, mint ahogy azt csak a lenyűgöző, a meggyőző és mindenkit egyaránt tehetsége elismerésére készülő nagy és kiforrott művészi egyéniségekről írni kell.

A „Világ“ kritikája. Néhány évvel ezelőtt a Filharmoniai Társaság egyik hangversenyén mutatkozott be nálunk *Telmányi Emil*, Hubay kiváló tehetségű tanítványa, aki ezóta külföldön, főleg Németország nagy zenei városában aratott értékes sikereket. Ma este, a zeneakadémia termében jótékonycára rendezett önálló hangversenyén lépett fel *Telmányi*, kiből a jövő legnagyobb magyar hegedűset sejtjük. Nagy és kivételes jelenség ma is a művészete, de hatalmas, izmos tehetsége a további fejlődés lehetőségeinek legszeleesebb perspektívát mutatja: ma még beláthatatlan, hová fog jutni ez a korát megcáfoló tudású, képességű fiatal művész. Ahitatos lekesedéssel játszik mindent, tudatos virtuóz és komoly zenész. Játeka a legmagasabb fokú lelki kiérés egy zenemű előadásának keretén belül. Férfitasán markolja meg a muzikális alkotásokat, végiesen tinomságokkal formálja meg őket, hogy gyönyörű, szélesen ívelő egységbe fogja össze. A technikája természetesen, egyszerűen kulturált, sohasem bántó és mégis fölényesen tökéletes. Tónusa nemessen zengő, kifejező erejű és bensőséges.

A Pesti Napló eképen dicséri: Későn jött vissza *Telmányi Emil* szűkebb hazájába; csak ma este mutatkozott be közönségünknek, miután már ugyiszólván egész Középeurópában megalapította művészi hírnevét. Epen azért sajnáljuk, hogy nem gyönyörködhetünk már előbb e hegedűpótlának nagy és komoly művészetében: hogy ő, a nemo profeta szálló igétől tartva, csak most lépett a hazai közönség elé. Mert *Telmányi* nemcsak kiváló hegedűművész és kiváló zenész, de olyan kivételes tehetség, melyet mindenképen itthon kellett volna tartani; már előbb is, hazai kulturánk szolgálatában... Ma végre játszott nálunk is; a háboruban megvakult katonák ügyének szentelte művészetét, de mindnyajunknak, kik hallgathattuk, igaz gyönyörűséget szerzett.

A Pesti Hírnap zenereterezésének ez a véleménye: Felindit Hubay mester nevelésében egy új magyar hegedűs generáció, melynek *Telmányi Emil* egyik igen jeles készültű kiváló példánya. Külföldön komoly jelentőségű művészi sikerei voltak, de itthon még alig ismerik. Így felindit korábban egyizben játszott a Filharmonikusokkal, akkor kezdtük a tenetségét tisztelni, míg azután most kedden este a Zeneakadémia termében önálló estét rendezett és itt azután tiszteletreméltó képességei a maguk igazi értékeiben álltak előbünk. Széles, melegén zengő nagy hangja van a hegedűjének, belső érzésekkal muzikál a fiatal művész, akit alapos képzettség és nagy készség támogat kifejezési szándékában. Beszélve *Világ* szonatait sok klasszikus érteséssel, nemese hvevet játszott. Tartini *Oratórija* szonatajában (g-moll, Kreisler kadenciajával) jeles virtuóz tulajdonságokat, Mozart D-dur koncertjében szűke értelmét és sok őszinte éltágyulást figyelünk meg játékában. Kreisler és Hubay egy-egy apróságát szívesen, Saint Saens *Harmonice*-et ragyogó technikai, Brahms *Joachim* átirásos magyar táncát telekkel, pompas művészával adta elő. *Telmányi*nak jelen-

tós sikere volt, a jó magyar hegedűsök egyik legjelesebbjének tapsolt itt a közönség.

Az *Ujság* így méltatja: Zeneakadémiánkon tanult, innen indult neki a külföldnek, dícsősége volt mindenütt a magyarságnak és nálunk mégis csak ma tartotta meg első önálló hangversenyét. Hegedűlésének a férfiaság a legjellemzőbb vonása. Erőteljesen, ruganyos biztonsággal tartja kezében hangszert és meginghatatlan öntudatossággal adja elő, a mit mondani akar. Véletlenek, határozatlanságok nincsenek a játékaiban. Keményen, kiforrottan körvonalozott minden. Előadás közben nem bukkan akadályokra; meglepetések nem érik. Nem sikerül semmi sem rosszabbul, mint a hogyan azt már előre tudta. A szó legteljesebb értelmében játszik hegedűjével, a nélkül, hogy bármi is történne. Vonnója alatt oly természetességgel csendülnek fel a legnagyobb technikai nehezégek, mintha mi sem lenne magától értetődőbb annál, hogy ez így legyen. Inkább külsőség már, de érdemes a feljegyzésre, hogy trillái egész példátlanul tökéletesek. Egyéniségének a nagyvonalú, hatalmas arányú kompozíciók felelnek meg leginkább.

A *Pester Lloyd* így ír: Tejmányi, a zseniális fiatal magyar hegedűs, aki külföldi vándorutjáról visszatérve, ma este hangversenyezett, kitűnő művészé érett meg. Játéka erőteljes és temperamentumos. Biztos és természetes a vonója, muzikális logikus és meggyőző a nagy formák kialakításában. Trillái, futamjai, fogásai csodálatraméltóan tiszták, precíz és széphangúak, hangszereinek hangja nagy, férfias és tartalmas, traszolójája mindig muzikális és izléses. Tejmányi önálló és gazdagon megalkotott művekként és biztos, hogy ő a legerősebb találatok számos kiváló magyar hegedűs között. Kisérője Vas Sándor, aki kitűnő kamarazenesz.

A *Neues Pester Journal* írja: Tejmányi Emil már többször tett tanúbizonyságot rendkívül tehetségéről. Játékát, amelyet rendkívül kifejtett technikai készség támogat, erő és nagyvonalúság jellemzi. Az a hang, amelyet a fiatal művész hegedűjéből kicsal, vellős és tömör és ritkán halható szonorikus jöhangzású. Stílusának nemessége, játékaiban biztos zeneessége most is megerősítették azt a véleményét, hogy Tejmányi elsőrendű hegedűművész.

Az A) alosztályú népfelkelők nem viselhetnek karpaszományt. A Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete annak idején felterjesztést intézett a honvédelmi miniszterhez s abban azt kérelmezte, hogy a karpaszomány viselési jogát terjessze ki az önkéntesi joggal bíró A) alosztályú népfelkelőkre is. A honvédelmi miniszter 12.265/eln. 26. 1915. számú leiratában ezt a kérelmet elvi okokból nem teljesítette. A miniszternek ez a leirata, melyet Morvay községi főjegyzőnek, a Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete I. alelnökének küldött meg, így hangzik: „A Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesületének 1915. évi augusztus hó 1-én kelt és hozzám intézett beadványára értesítem önt, hogy mivel az A) alosztályú népfelkelők az 1915. évi 62.047-3. számú körrendelet értelmében (Honvédségi Rendeleti Közlöny, Szabályrendelet 1915. évi 50. sz.) az egyévi önkéntesi karpaszományt egyáltalán nem viselhetik, így a Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesületének az a kérelme, hogy az A) alosztályú népfelkelő községi jegyzők részére az egyévi önkéntesi karpaszomány viselése engedélyesítsék, teljesíthető nem volt.”

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa

Orosz tisztek nem tudnak Erzerumról.

(Látogatás a kolozsvári csapatkórházban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Kolozsvár, február 23.

A kolozsvári csapatkórház hátulsó, kertfelőli oldalán van az orosz tisztek szobája a második emeleten. Egy verter áll a széles folyosón az ajtójuk előtt, hogy mégis nyoma legyen valami felügyeletnek, különben pedig az orosz tiszteket nem nagyon nyomja a szigorú felügyelet terhe. Igaz, beteg emberek, akikből hiányzik a szökéshez való képesség, vagy a kezük, vagy a lábuk, vagy a fejük van bekötve, meg különben is nincs nagy okuk a szökésre. Nagyon meg vannak elégedve a kosztal, az ellátással egyaránt, a román verter háttáblán hallgatja a parancsokat s szelven teljesíti.

Az öreg, penzióból kihuzott orosz alezredes, aki a háború előtt bankigazgató volt Varsóban, már nyolc hónapja lakója a csapatkórháznak. Ő mellé jöttek az újabb foglyokká vált sebesült orosz tisztek és ő mellé mentek el egy-egy tiszti transzporttal. Már magyarul adja ki az ordert a verternek, aki naponként délelőtt mellette megy a kolozsvári utcákon. Az alezredes ur ugyanis mindennap a szemklinikára jár és a csapatkórházból a szemklinikáig terjedő útvonalon az emberek már régóta ismerik a lakosizmájú, ezüst sarkantyus, elegáns alezredest.

Régi ismerős és ő fogadja örömmel a látogatókat, ha bemennek az orosz tisztek szobájába. Körülnézett a kórteremben és aztán ágyanként bemutatta a tiszteket. Volt, akit már ismertünk, akit eddig már háromszor mutatott be az alezredes bácsi, de nem ellenkeztünk, s így negyedszer is bemutatkoztunk egy szőke szakállas, kékszemű kozák főhadnagynak.

Mindig kíváncsiak az orosz tisztek, amikor meglátogatják őket, egymástól kérdik, hogy kik vagyunk, mint akarunk s mindig várnak valami újságot.

Az alezredes beszél aránylag legjobban németül közöttük, s ő a legidősebb s ezért neki tettük fel a kérdést.

— Mit szól, alezredes ur, Erzerum esetéhez?

Mikor Varsó elesett, akkor is megkérdeztük az alezredest. Akkor valami nagy elkeseredés, tájélatom, lemondás és kényszerű beletörődtség szaladt át az öreg alezredes keresztülött, megfakult arcán és szomorú hangozva mondta el a véleményét a nagy lengyel vár elfoglalásáról. Most az öröm csillogását vártuk a szemében, az orosz katonatiszt örömet az oroszok győzelme felett.

Valami különös, meglepő dolog történt. Az öreg alezredes értelmetlenül nézett maga elé és mint üres, értelm nélküli szót hajtogatta:

— Erzerum . . . Erzerum . . . Erzerum . . .

Aztán félve, szőgyenkezve is, meg mosolyogva is megkérdezte:

— Hol is van csak az az Erzerum?

Alig tudtunk válaszolni a nagy meglepetéstől. Az orosz alezredes, aki talán egy egész brigádöt vezetett ebben a háborúban, az ne ismerje azt a várat, amelynek elfoglalását olyan nagy győzelemnek tekinti az egész entente-világ. Belenyugodtunk és kezdtük neki meg-

magyarázni, hogy hol van Erzerum és hogy Erzerumot az oroszok foglalták el.

Az alezredes bácsi végighordozta szeméit a szobában és oroszul tudomására adta a tiszteknak az oroszok győzelmét.

Semmi hatás. Ugy éreztük magunkat, mint aki rosszul mond el egy anekdotát, amelynek nyomában egy arcizma sem rándul meg a hallgatóságnak.

Az orosz tisztek arca nem vidult fel, átszóltak egymáshoz az ágyakba oroszul és a hangsúlyból megértettük, hogy kérdik egymástól: mi az az Erzerum?

Kilenc orosz tiszt volt a betegszobában és a kilenc orosz tiszt közül még egyik sem hallotta híret Erzerumról.

A titokzatos aradi szülésznő.

(Megtörtélt történet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Arad egyik mozgószínházában tegnap mutatták be a *Therese Raquin* című drámát, amelyben Raquin asszony szerelme és halála több felvonáson keresztül borsongásban tartja a közönség idegeit. A darab főszerepét Carmi Mária olasz származású, jelenleg Berlinben sok pénzt kereső, igazán szép asszony domborítja, aki igazán nem gondolta volna, hogy Aradon kacagató tréfa közepontjába kerül az ő mesteri alakítása.

Az aradi mozi a filmdráma értékéhez mért reklámot szentelt Therese Raquin-nek. Nemcsak a falragaszok helye lángolt madame Raquin nevével, hanem a kávéházi asztalok is megteltek a névjegyével. A mozgószínház vezetője ugyanis több ezer darab ilyen névjegyet készíttetett:

Madame Therese Raquin

Arad.

A vizitkártyákat aztán szétszórta a kávéházakban és a vendégek az uzsonna-kávéhoz több adagban megkaphatták Raquin asszonyt — kislí helyett.

Egy ismert, kiváló humoru aradi tisztviselő vagy husz darab ilyen névjegyet sebrerakott öt nappal ezelőtt és ragyogó arccal ment be a hivatalába, mint aki tudja, hogy most pompás tréfa előjátéka kezdődik. A vele szomszédos szobában dolgozik egy szintén jól ismert öreg főtisztviselő, akiről mindenki tudja, hogy nem szokott újságot olvasni és engeszelhetetlen ellensége röhögésnek, mozinak egyaránt. Ez a főtisztviselő az óra pontosságával él. Reggel nyolc órakor beül a hivatalába és pont tizenegy órakor eltávozik onnét. Az aktáit az asztalokba teszi és a szoba ajtót be sem zárva, nyugodtan elmegy. Ő nem törődik a hivatalos órával, mert már sokszor kijelentette, hogy neki nem a hivatalos óra az irányadó, hanem lelkiismeretének órája. Ha sok elvégezni valója van, akkor otthon éjszaka is dolgozik, de délelőtt tizenegy órakor minden körülmények között elmegy a poros levegőjű hivatalból.

Öt nappal ezelőtt a tréfás kedvű fiatalabb hivatalnok, amikor öreg kollegája eltávozott a bürről, bement és a *Madame Therese Raquin* szövegű névjegy egy példányát letette mozi barátja asztalára. Amikor az délután bement, ott találta a titokzatos vizitkártyát. Megnézte, megforgatta, megezagolta, aztán eldobta.

A következő napon újra megjelent az asztalán a névjegy és ő ismét a papirkosárba dobta. Így ismétlődött ez öt napon keresztül. Ma délután újból ott találta a névjegyet a főtisztviselő. Most azonban nem dobta el, nem lépte szét, hanem az ígálatától vörös képpel lement az iktató hivatalba és az iktató asztalára téve a vizitkártyát, dühösen szót:

— Ot nappal ezelőt valami bábaasszony ügye került a hivatalba.

Az iktató értelmetlenül bűmlt:

— Bábaasszony ügye?

— Mit bámul olyan hihetetlenül?

— Nem értem a dolgot, kérem.

— Egy születendő üldöz engem öt nap óta. Minden nap keres engem a hivatalban, de akkor, amikor én nem vagyok már ott. Gondolom, valami protekciót akar tőlem, talán valami ügye van a hivatalunkban. Kérem, intézzék el az ügyét, mert ha még egyszer az asztalomnál találom ennek a madamenak a névjegyét, akkor fegyelmet indítatok az egész társaság ellen. Hallatlan, hogy a maguk hanyagsága miatt engem vekszál egy ilyen születendő.

— Hogy hívják azt a bábaasszonyt? — Kérdezte a remegő kishivatalnok.

— Itt van a vizitkártyája. Valami új születendő lehet, valami madam Teréz Rakvin.

A mogorva ember letette a titokzatos névjegyét az iktató asztalára és peckesen eltávozott. Azóta a tolokodó madame nem alkalmatlankodott nála és a megsavanyodott aktamoly meglehetősen mondogatja az ismerőseinek:

— A fiatal tisztviselők csak akkor dolgoznak gyorsan, ha az ember a nyakuk közé csordít. Most is volt egy érdekes esetem. Egy szegény születendő egy hélig hiába várta, hogy elintézzék a kérvényét, míg végre én összeszedtem az iktatókat és másnapra már el volt intézve az ügye. Oh, ezek a fiatal hivatalnokok...

vett neki. Mindenki ismeri azt a szőke szépséget, aki még ma is egy Szeressan-utcai táncosnői csillaga ugyan, de egy romániai petroleumon meggazdagodott aggligénytől, aki most vonul be február 28-án. Háromszázezer korona készpénzt kapott. A közjegyző előtt kiállított ajándékozási szerződés értelmében a pénzt akkor kapja kézhez, ha a kopasz ur elesik a harotéren, vagy ha a háború befejezése után feleségül veheti. A kamatokat már február elseje óta öngyámsága rakja félre.

Egy vidékről a fővárosba költözött szabó, aki több mint egy milliót keresett néhány hónap alatt sajt és rizs szállítással, százezer korona hozományt adott egy kőristalánynak, akit hirtelen egy pesti barátjához adott nőül. A redőrség ki akarta tiltani, a meggazdagodott szabó pedig, aki mármaros vidékéről való, súlyos felekezeti differenciák miatt nem vezethette manyezel alá szerelmest. Hogy a boldog férj fájdalom díj fejében mennyit kapott, arról különböző adatok vannak forgalomban.

Hadseregszállítás és szerelem.

— Budapest az ünnepnapok városa. — A főváros állandó mámorja. —

— Az Aradi Közlöny tudósítója. —

Arad, február 23

— Halló központ, kérem 93—16. Igen, a Modern Színpad.

— Adom, de ugyis hiába tetszik kérni, nincs jegy, ma már ötvenen kérték és mind azt kapták válaszul, hogy már nincs jegy se ma, se holnapra.

— Azért csak adja nagysádkám, hát ha vissza vintek egyet és véletlenül van.

— Itt a Modern Színpad. Jegy nincs sem mára, sem holnapra, de a jövő hét egyik napjára sem. Sajnáljuk, de nem szolgálhatunk. A vidékről annyi előjegyzésünk van, hogy budapesti ember nem jut a kabaréba. Ha vissza noznak véletlenül egy jegyet, azt 500 percents árszárat el lehetne adni.

Ez a pártvezető naponta megszámálhatóan szor megismétlődik. Az idegen, a vidéki, aki a fővárosba utazik és egy szállodából akar jegyet rendelni valamely mulató helyre, azt a sztereotip választás kapja: minczen jegy a kabarékban, az orkestrumban, a színházakban, de a moziba is jó lesz elővetelben jegyről gondoskodni.

A főváros éjjel és nappal mulat. Nappal például a Kákóczy-utai Apolló kabaré előtt, a hol mozi és variete együtt van, deután öt óra körül kezdődik az előadás. Már három órákor olyan tömeg verődik össze a jegypénztárak előtt, hogy lovasrendőrök ügycsinnek a rendre.

A hétfői nap tudvalevőleg a leggyengébb szokott lenni, de azért jegyet seholva sem lehet kapni.

Hétlőn reggel Budapesten a Király-színház, a Magyar színház és a Nemzeti színház színlapjai a következő, feltűnő betűkből szedett leírással jelentek meg a hirdető oszlopokon:

Ma előadásra minden jegy
eltogyott.

Szombat és vasárnap este ma már abszolút nem ünnepnapok a budapesti mulatóhelyek szempontjából, mert a magyar fővárosban minden nap piros betűs ünnep.

„Lesz még egyszer ünnep a világon,
Lesz még egyszer szőlő a lágy kenyér.”

énekli Pap János a Zerkovitz Béla népszerűvé vált szonójában. Budapesten olyan az élet, hogy az idegen ember úgy érzi magát, mintha Eldorado ország boldog fővárosába érkezett volna, ahol mézes kalács lóg a fákon,

de tej nem folyik a csatornáknak. A főváros vendéglőiben van most is szőlő és lágy kenyér és az étlapok olyan változatosak, olyan szemet és szájat ingerlő ételekkel terhesek, hogy ellenségeinknek nemcsak kiéheztetési politikáját tessék csúfítá, hanem azt a minisztert is, aki azt tanácsolta a magyarnak, hogy egyék fűvet és más zöldségeket.

Soha a magyar fővárosban nem lüktetett úgy az egész ország élete, mint most. A szó szoros értelmében ma az egész ország a fővárosban él. A hotelokban alig kapni szobát és az elsőrendű szállodákban csak suronyrendeléssel biztosíthat magának az ember szállást. Ennek egy igen érdekes jelenség az oka. A frontról származásra haza jövő tisztek ugyanis néhány napi vidéki pihenés után családostul rohannak a fővárosba és a magukkal hozott nagy összegeket emulatiák. A szállodák ilyen tisztai családokkal vannak tele. Az „egyszer élünk” filozófiája és a „ki tudja, vissza jövők-e meg egyszer a troutrol”, pesszimistikus tépedése mind vigasságban, mulatságban és élvezésben párolg el.

A mulatságok most mind drágák és ezért megy rosszul a másodrendű fizetésnek és virágoznak a fényes helyek. Ahol 5—10 koronaért egy éjjelt át lehet tölteni, ahol azelőtt a bohém világ tanyázott és vonzotta az idegeneket, ott most pang az élet. Ellenben a hotelek étkezői és teli kertjei hajnalig hangosak a cigányzenétől és folyik a negyven koronás francia pezsgő. Olcsó szerelem, olcsó női társaság nincs ma Budapesten. Minden megdrágult és a mulatók rendőreleg művésznőkké előléptetett bűfőhölgyei olyan pretenzióval lépnek fel, nem a kabaré, vagy orkestrum, hanem az élet színpadján, mintha egy-egy fővárosi író által nekik díjmentesen adományozott „az éj királynője” cím mögött legalább is olyan ország tényleges birtokát mondhatnák maguknak mint Petár, vagy Nikita. Ez utóbbiak szerényebbek, mint egy budapesti hadseregszállító barátja, aki három, vagy négy hónappal ezelőtt még statisztált a Fővárosi Orkestrumban, ma pedig páholybérlet az Operában.

Óriási karrierekről tudnak a főváros éjjel világában. Katona tisztoknak és hadseregszállítóknak ma semmi sem drága. Csak a napokban irt az Aradi Közlöny egy kis artista lányról, akit rágalmozásért jelentett fel volt direktorának a felesége. A csitri leánya a járásbíró előtt bevallotta, hogy a körúton hárommaléves palotája van, amelyet a barátja

A lovakkal üzött csalások ellen. A honvédelmi kormány ma kiadott rendeletei a lovakkal üzött csalások elé emel gátat. A törvényhatóságokhoz intézett rendelet szószerint ekként hangzik: Hozzám juttatott jelentésekben, tudomásomra jutott a birtokosoknak kihágását képező az eljárása, hogy egyesek a főosztályozó bizottság elé vezetendő lovak helyett kicserélés útján vagy az elővezetés alól jelentett, vagy pedig oly lovakat vezettek elő, melyek hadszolgálatra előreláthatólag alkalmatlanok, mások pedig az 1914. évi 169905/20 b. számú körrendeletben foglalt tilalom dacára, már nyilvántartó lappal elhárított lovakat a loálatási járson kívül adják el, illetőleg az ilyen eladott lovakat az állítási járásból eltávolítják. Ezen az 1912. évi LXIX. törvények 20. §-ának I. l. illetőleg II. 2. pontja szerint büntetendő kihágásoknak jövőbeni lehető elkerülése érdekében rendelem: hogy a járási tisztviselők a most tolymatatlan levő loálatozás alkalmából: 1. győződjenek meg arról, hogy az osztályozásnál elővezetett lovak tényleg azonosak-e a bejelentett és elővezetendő lovakkal; 2. hogy az 1912. LXIX. törvények 12. §-a alapján kiadott 169905/20. b. 1914. számú rendeletben foglalt kivételi tilalmat a legerélyesebben kezeljék. Arra való tekintettel, hogy az enyven kiszabott pénzbüntetések az elérhető magas loárak mellett a visszaéléseket nem akadályozhatják meg, valóságos képet kívánok kapni arról, hogy a fennálló loálati tilalom miképpen lett eddig kezelve. Felnyom ezért a törvényhatóságok, utasítsa a közigazgatási tisztviselőket, hogy a jövő évi március hó 31-ig jelentsek be az, hogy a loálati tilalom érvénye óta hany esetben és milyen kiszabásban alkalmaztatott az 1912. évi LXIX. törvények 20. a II. 2. pontjában foglalt rendelkezés. Azonkívül jelentést varok arra nézve, vajjon mily rendszabályok alkalmazandók, hogy a loálati járson való kivétel iránti tilalom megozhatóan ellenőrizhető legyen. Karasson államtitár.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefontszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
nyomda	— — — — 141

H I R E K.

Tizenöt liter tej, három liter víz.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23

Az aradi rendőri büntető bíróságon ma délelőtt szokatlan eset történt. Mindenki előtt tudott dolog, hogy egy bizonyos idő óta tejes kofáktól tiszta tejet Aradon nem lehet kapni. Megnyugtathatjuk magunkat azzal, hogy ebben az egyben nincs kivétel, mindannyian vizezett tejet iszunk. A tejeskofák garázdálkodásának nem lehet korlátot emelni. A rendőrbíróság napról-napra ítélkezik egy-két tejhamisító felet, akik egyben bámulatosan hasonlítanak egymásnak. Mindegyik konokul tagad, mindegyik azzal védekezik, hogy ha a tej hamis, akkor az hamisította, akitől vette. Ma azonban megtörtént az, hogy egy ilyen tejárusnő — Grumáz László rendőrkapitánynak, mióta a rendőri büntetőbíróságot vezeti, először — beismerő vallomást tett. Nem állott eddig módunkban, hogy olyan beismerő vallomást láthassunk, mely tejhamisításról szól, ezt éppen ezért szemügyre vesszük és érdekeseznek találjuk. Tükröztesse ez a vallomás annak, hogy mi az oka a rendszeres tejhamisításnak.

— Ezelőtt napszámba jártam — mondja Tischler Györgyné, akit egy rendőr állított elő, mert látta, amint tejes kannájába vizet tölt. — A napszámból azonban nem bírtam megélni. Másoktól hallottam, hogy tejárusításnál jó jövedelemhez lehet jutni, s ezért talán két hét előtt kezdtem meg tejjel kereskedni. Kintartam a környékbeli falvakba és tizenöt liter tejet összevásároltam harminc fillérével. Hogy a vasuti költséget megtéríthessem, két-három liter vizet mindig hozzátöltöttem a tejhez, melynek literjét itten 40—44 fill.-t adtam. Így azután hozzájutottam vasuti költségemhez is és a napi két korona kereszthoz. Azt, hogy a tejet vizezni nem szabad, nem tudtam, és miután láttam, hogy a többi asszonyok, mindnyájan tíz liter tejbe legalább két liter vizet töltöttek, én is így cselekedtem.

Grumáz László dr. Tischlernét a tejhamisításért öt napi elzárásra és ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

— Felhívás a lisztfeleslegek beszoigáltatására. Varjassy Lajos polgármester hirdelményben hívja fel mindazokat, akik lisztfelesleggel rendelkeznek, hogy feleslegeiket haladéktalanul szállítsák be a Széchenyi-utcai III. számú élelmezési üzletbe délelőtt 10—12 óráig és d. u. 2—6 óráig terjedő időben, hol a lisztet átveszik és a kifogás alá nem eső mennyiségeket maximális áron kifizetik.

— Szerb internáltak hazaszállítására. Budapestről jelentik: Már hónapokkal ezelőtt elhatározta a hadvezetés, hogy a Magyarországon internált szerb alattvalókat visszazáratja hazájukba és megművelteti velük a szerb földet. Több internált táborban azonban különböző ragályos betegségek keletkeztek és ezért a visszatelepítés halasztást szenvedett. Mint értesülünk az internált táborokban a ragályos betegségek szűnőben vannak és ezért már most elindult a hazaszállítás. Ennek következtében az aradi szerb internált tábor is fokozatosan fel fog oszlatni és az első transzport tizennégy nap múlva indul utnak.

— Zeppelin-halál. Francia földön, mint már az Aradi Közlöny mai számában jelentette egy távirat, égvé zuhant le a félelmes német óriások egyike: egy Zeppelin. A szürke csataszörnyek, amelyeknek láttára megborzong Páris, London, Dünaburg, Szaloniki, maglógathoztak egymással. Természetesen: marad még, készül, épül még elegendő ellenségeink remegésben tartására. A levegő óriásának halála azonban tragikus. Majdnem jobban az, mint a tengertől merülő gigászi csatához. A páncélos kolosszus súlyos örvénye ugyan száz, meg száz, közel ezer embert sodor magával, de mégis van remény egy párnak a menekülésre. A levegő alábukó királya csak halottakkal csókolja a földet. Kétezer méteres magasból — így szólnak a részletesebb és titkolhatatlan büszkeségtől izzó francia jelentések — zuhant alá a tenn viharzó széllel küzdő légi óriás, miután egy magasra lőtt gyújtó gránát eltalálta és felrobbantotta. A földet azonban csak szeszecsenyok érték el. A francia jelentések szerint felrobbantak a Zeppelinen szállított bombák és elpusztítottak mindent. Ami a német lelket ismeri: máminőnek látja ezt a robbanást. A Zeppelin feltett és büszke kincse a németeknek. Utánozzhatatlan, mert ismeretlen titkai vannak. Ellenség kezére eddig egy sem jutott. Négy elpusztult Zeppelinhörög tudunk a háború alatt hivatalosan. Ebből egy az orosz fronton, a rigai öböl közepében sikeresen elvergődött a német front mögé és ott pusztult el, egyet elfogott belga földön csarnokában pihenőben lett tönkre angol repülő bombája, pár hét előtt pedig az L 19 merült az Északi tenger mélyére. A most lelért Zeppelin volt az első, amelyet az a veszély fenyegetett, hogy ellenséges kézbe szolgáltassa a nagyszerű szerkezet apró titkait. A veszedelem nem következett be. A Parisiak szánják Zeppelin bombák — ki tudja: milyen akarataik engedve felrobbantak — az óriási szivarlest hidrogénja lángocánná csapott ki és a kíváncsi franciák megolvadt, összegörbült alumíniumrudak, érszerkezetek, felhasadozott géprészeket láthaták a halott Zeppelint.

— A felemelt lisztárak életbeléptetése. A polgármester most teszi közzé hirdelményét, amelyben utatja, hogy az Arad város területén a nagy és kiskereskedőknél eddig érvényben levő liszt árakat február hó 25. től kezdve kilogrammonként 1 fillérrel felemelte és ehhez képest kilogrammonként a nagy és kis lisztnek nagybani árusítási árát 79.16 fillérben, kicsinybani árusítási árát 83 fillérben, a főzöliszt nagybani árusítási árát 52.77 fillérben, kicsinybani árusítási árát 56 fillérben, a kegyérliszt nagybani árusítási árát 42.26 fillérben, kicsinybani árusítási árát 45 fillérben állapította meg. Lisztet a most megállapított áraknál magasabb áron árusítani tilos, aki ezen tilalmat megszegi, vagy a tilalomba ütköző ügylet megkötésénél bármely módon közre működik, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kintárgást követ el és az 1914. L. t. c. 9. § a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

— Harminchármasok az olasz fronton. A következő levelezőlapot kapta a harctérről az Aradi Közlöny: A 33-ik gyalogezred menetszázadának jó kezelettségében levő altisztjel udvoletet küldenek az összes jóismerősöknek. A levelezőlapot aláírták: Czank őrmester, Kalmár e. e. önk. káplár, H dacsek őrmester, Kertész e. e. önk. káplár, Novák Gy., Ruppert Domokos e. e. önk. káplár, Böhm

Feri, Bogdán Traján, Frajkov tizedes, Csutina Sándor.

— Megszűnt távolságok. A háború várásveszeje sok minden csodálatost teremtett. Egyebek közt: megszüntette a távolságokat. Száz kilométer: erre a kiterjedésre a háború előtt úgy tekintettünk, mint mérhetetlen, a hétköznapi életben alig-alig előforduló távolságra. Ma a száz kilométeres harci front valami elenyésző, mindennapos, megszokott dolog. Ezer kilométer: ez már számít, de nem nagyon. A hírt repítő szikratáviró, a távolságokat játszva legyőző ropülőgép, a levegőtengerben száguldó Zeppelin-óriások idejében az ezer kilométert, a több ezer kilométert is valahogyan közel esőnek, itt a szomszédban levőnek érezzük. A béke napjaiban Szaloniki, Durazzo, Vilna: isten háta mögött levő ezer ember között kilencszázötvennek sohase látható helyek voltak. Ma: kis szerencsével egy-egy néptelkő vitéz pár hét alatt sorra látogathatja stratégiai érdekekből ide-oda tologatott csapataival mind a németet. A szibériai tologatásokat, Krasnojovskot, Alexandrowskot hat hetes levelet ut távolságuk miatt talán kicsit messzebb érezzük, de ahonnan gyorsan száll a hír, az a hely távolsága ellenére is közel van. Közeli van Erzerum, amelynek több ezer kilométeres útját oly gyorsan futja be a gondolat, hogy elcsúsztatott érezzük, mintha Örményország a szomszéd varmegyében lenne és Erzerum valahol Déva, Temesvár helyén. Beleszoktunk abba a tudatba, mi itthonlevő polgárok is, amit a katonák vasakarata és tettrekészsége rögzített meg; abba a tudatba, hogy nincsenek távolságok. A háború megmutatta, hogy hasznura nyújt idegszálaival öt világörst tud behatározni. De legalább az a hasznunk maradna belőle, hogy békében sem feledjük a távolságoktól nem retentést, a „nincs távolság” — hitet.

— Katonaszökevény női ruhában. Sarajevoból jelentik: Chatibovic A. negyvenéves néptelkő a háború kitörésekor megszokott lakóhelyéről Tessanzból és azóta sem jelentkezett a néptelkői szemléken. Véletlen folytán megállapította a rendőrség, hogy Chatibovic nővérenél él Sarajevóban, női ruhát visel, megváltoztatta a haját és egy spanyol zsidó-családnál szolgálati munkát végez. Chatibovicot letartóztatták és átadták a katonai hatóságoknak.

— Adományok. Az Aradi Közlönyhöz a következő adományok érkeztek: a rokkant katonáknak Weir Erzsébet Dombegyházáról 5 kor., Ney Sándor Tözmiskéről 4 koronát; a vak katonáknak S. P.-né Magyaráról 4 koronát abból az alkatonból, hogy öccse a tologatásból hírt adott. Az összegeket rendelkezési helyükre juttatjuk.

— A berlini amerikai nagykövet balesete. Berlinből jelentik: Gerard berlini amerikai nagykövetet a bajor Alpokban, ahol skiturán vett részt, baleset érte. Kúcs-csonttörést szenvedett.

— Bécsi iskolás fiú a magyar katonához. Schateles Andor 33. gyalogezredbeli zászlós írja nekünk a harctérről a következőket: Az ezredünkhöz érkezett szeréti adományok néhány csomagját Strasser Károly bécsi fiú küldte, akinek azt a század nevében megköszöntem. Az iskolásfiú erre ismét dohánnyal és cigarettával küldött nekünk a kedves leveleiben emlékezik meg a magyar fiúk nősiességéről. „Kevés az, amit küldök — írja, — de ha sok penzem lenne, különvonatot indítanék dománnyal a hős magyar fiúkhoz. Legyen

meggyőződve róla, hogy minden bécsi gyerek tudja, hogy mindegyik magyar egy-egy hős, aki vérzik a hazáért és királyért. Az isten őrizze önöket minden utjukban."

— **Ujabb pénzádományok az aradi Vörös Keresztnek.** Ujabb a következő pénzádományok érkeztek az aradi Vörös Kereszthez: Moravék István, az Aradi Ipar- és Népbank tisztviselője elmúlt évi jutaléka 400 korona, Szathmáry János Acsev. igazgató 50 korona, Glück Károly és Testvére 50 korona. A nemesszivű adományokért ezúton mond köszönetet Váserhegyi Janka elnöknő és Hász Erzsébet alelnöknő.

— **Mit mesélnek katonáink a cárról?** A harminchármasok egyik önkéntese írja az északi harcterről: — A harcterről visszatérve a lemergi kórházban fekszem belegen, ahol egy 33. tisztőt a következő érdekes anekdotát hallottam, melyet Miklósról az orosz cárról beszélnek;

— Egyszer Szent-Pétervárott az egyik hidon ment át a szeszélyeiről ismert cár kíséretével. A gyalogjáró szélén feszés tartással tisztegett egy gárdahadnagy. A császár éppen rosszkedvű volt és hangosan így szólt:

— Ez is az én „nem tudok semmit” gárdám tisztje.

— Felséged téved! — szöjt tiszteletteljes hangon a hadnagy. — Én mindent tudok.

— Ugy? hibetelen! Ön mindent tud? Na lassuk csak! hány szöggel lehet megerősíteni ennek a hidnak ingó deszkáit?

— Hétszáznegyvenháromezeröttszázkilencvenhét szöggel! — szöjt határozottan a tiszt.

— Ugy? És biztosan tudja ezt?

— Hogyan! Különben nem mondanám felségednek.

— Hát azt tudja-e, hogy hány hal van a Névában?

— Kétszázhuszonháromezermilliónégyyszázhuszonkétezeröttszázkilenc hal.

A cár komolyan bólintott és azt mondta:

— Szeretem azokat, akik mindenre tudnak válaszolni. Egy katonatisztnak mindent kell tudnia.

— És a császárnak? — kérdezte hirtelen a hadnagy.

— Természetesen annak is.

— Felséged megenged egy kérdést?

— Nos? — kérdezte a cár, a kit kezdett mulatni a különös beszélgetés.

— Hogy hívják engem?

— Balowsky grófnak.

— És minő rangom van a gárdában?

— Kapitányi rangja! — nevetett a császár, aki ilyen gyors előléptetéssel jutalmazta a szellemes hadagyot. Kiváló tisztelettel H. A. 33-a egyéves önkéntes.

— **Csernovic visszavételének évfordulója.** E hónap 17-án volt az évfordulója Csernovic felszabadításának. A múlt év február 16-án vonultak ki az oroszok a városból, az éjszakát használván fel a csendes távozásra. A következő nap reggelén arra sbradték fel Csernovic lakói, hogy egyetlen orosz sincs városukban. Örömük leírhatatlan volt s nagy tömegben gyülekeztek a város főterén, majd déli egy óra tájban a várostól délre eső vidékre mentek ki sokan, hogy üdvözölhessék a várva-várt osztrák-magyar előőrsoket. Ugyanekkor egyik közuti villamoskocsiban felhangzott az osztrák néphymnusz, melyet Hayduk Hans bécsi káplár énekelt, aki Tóth Károly 78. ezredbeli gyalogossal együtt először lépett a felszabadított városba. Hatalmas ujjongás támadt erre a tömeg között. A két katonát leemelték a villamoskocsiból s a vállukon vitték a városba s szeretetadományokkal halmozták el őket. Amint a főterre érkeztek, egyik ka-

tona mint ór a városháza előtt maradt, Hayduk pedig bement az épületbe, ahol Kaindl professzor volt az egyetlen osztrák funkcionárius. Hayduk kurtán kijelentette, hogy Csernovicot átveszi s erről jegyzőkönyv kiállítását kérte. A professzor fölvette a jegyzőkönyvet a történelmi jelenetről, mire Hayduk hamisítatlan bécsi dialektusban röviden kijelentette, hogy „most már nem maradhat tovább itt, mert üldöznie kell az átkozott oroszokat”, — s máris indult. Délután öt órakor érkezett meg azután az első osztrák-magyar csapat a városba, dr. Molnár magyar hadnagy vezetésével. A város szabad volt.

— **A Magyar Filmgyártás legsikerültebb alkotásait vasarnap mutatja be közönségnek az Erzsébet mozgószínház.** A trikolor műsor a magyar filmgyártás szenzációja, melyben három óriási sláger a műsor starja. A *bécsapott újságitró*, egy három felvonásos minden ízében kacagtató kinokomédia, *Órnaz a karpatokban* egy három felvonásos sláger a jelen háboruban, melyben az oroszok kegyetlenkedését látjuk a kárpáti rövid uralmuk alatt, valamint egy magyar vasuti ór és annak felesége önfeláldozó hazatérését, *Lyutyu es Tyotyó* egy három felvonásos kacagtató vígjáték sláger, melyben két agglégény, kik a legjobb barátok, a fiatal házvezetőnőjük szerelméért legyverrel mennek egymásnak és legnagyobb csalódásra annak szobájában egy harmadik férfit, egy tess katonatisztnet látnak. Meggyőződve, hogy a házvezetőnő őket mehozi és a katonatisztnet szereti, ismét a legjobb barátok lesznek és maradnak továbbra is agglégények. Mind a három sláger főszerepét *Zitahy Gyula* játssza és ezenkívül a fővárosi művészgárda elsőrangú erői u. m. *Horvath Jenő, Hadrik Anna, Vándory Gusztáv, Fejer Gyula* stb. játszik. Legközelebbi reprikzent új példányban *A rezervista aima*, *Ziehrer* világhírű zeneműve után készült naborus sláger kerül bemutatásra. 171

— **Petár gyertyája.** Görög lapok írják: Petár királynak Eubóia szigetére való érkezésekor egyetlen szálló sem volt nyitva Aidiposos tündőhelyen. A király a Tombasi-hotelben szállt meg, ahol éppenséggel nem várták. Az első napon egy szál gyertyával világították a lakosztályát, amiért a tündőigazgatóság becsapástot kért.

— Ez az egy gyertya is — felelte Petár keserűen nevetve — nagy luxus számomra. Elszoktam tőle, mert Albániában rendszeres fátylaténynél fogyasztottam el vacsorámat.

— **A kiadóhivatal izenete.** A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az *Aradi Közlöny* valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— **Papírszállítók olcsón Kerpelnél.** 193

— **Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-téren.** Nyers selyem *terfivagy női ruha* 7 korona darabja. Finom cérna *harisnyák* nagyon olcsó árban! A berlini kollektívából legfinomabb női *ridikülők* és *penzerszenyek* a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— **Uzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél.** 193

— **Gyermek-kocsik, gyermek-székcsék csakis Fischer nagyáruházában** 10 koronától 150 koronáig.

— **Underwood-gépiró és gyorsíró, szakiskola Zitter és Hollos cégnél, főpostával szemben.** Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— **Az influenza súlyos komplikációval ismét járványszerűleg lépett fel egész Európában.** Ne mulassza el senki, aki e bajban szenved, néhány héten keresztül a „*Sirolin Roche*”-t szedni, amely e betegségnek általánosan elismert gyógyszere s kellemes íze miatt is kedvelt. Minden gyógytárban kapható.

— **Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.**

— **Papírárubból nagy engedményt nyújt viszonteladókak Kerpel papírnagykereskedése.** 193

— **Fütsünk papírral!** A drága fűtőanyag mellett sokat magtakarítunk, ha a tüzelésnél olcsó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában.

Igazoltatják a színházbajárókat.

(A brüsszeli Opera-előadása.)

Az *Aradi Közlöny* tudósítása.

Arad, február 23.

Eger Pal dr., a darmstadti udvari színház intendánsa 160 főből álló truppa négy estön át előadásokat rendezett a brüsszeli színházban. Az érdekes vállalkozásról Eger dr. többek közt a következőket írja:

Vasárnap estére volt kitűzve az első előadás. A „Fidelio.” Meg akartuk mutatni a belgáknak, hogy mit tudnak a „boche”-ok. Az első kérdés, amely a színház vezetőségét erősen érdekelte, természetesen az volt, vajon megtelik-e a színház. Reményen felül nagy volt az érdeklődés. Az a két katona, a ki a pénztárosi tisztet töltötte be, alig győzte a jegyek kiadását. Az előadás kezdete fél 8 órára volt hirdetve. A színház külső képe egészen olyan, mint a berlini operaháza dísz-előadás alkalmával. Fél kilométernyire a színházról a kocsiközlekedés számára, kivéve a színházhoz robogó kocsikat, minden utvonál el volt zárva. A civileknek igazolniok kellett magukat, különben nem tetszatták át őket a kordonon.

Jóval az előadás kezdete előtt, zeulomást megtelt a színház nézőtere. Vajon jönnek-e a belgák? Ez a kérdés is élesen foglalkoztatott mindnyájunkat. Nos hát jöttek. Nem az ugynevezett első társaság. A belga főúr Angliába menekének s az otthon maradt előkelő családok pedig zárt kapuk mögött, szigorúan különálló életet folytatnak annak demonstrálásaut, hogy haragusznak a nédiókra. A harmadik és negyedik emeleti erkélyeken azonban sűrű sorokban szorongott Brüsszel zeneileg művelt népe. A földszinten és a pályokon számtalan uniformis és hölgyek, megfokotós német apólonős. De nemcsak Brüsszeliekből került ki a színház közönsége. genl

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. =

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. =

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. =

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálstáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műszereivel van felzerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

sokan jöttek el a lövészárokból, a legelső vonalakból, egy kis zenét hallgatni és rövid szabadságidejük alatt a művészetben keresni felgyűlést.

Beethoven Fidelio-nyitányának első hangjaira egy csapásra elcsendesedett a nézőtér uralkodó ideges hangzavar. A függöny felszókkent és az egyszerű díszletet, amely börtönudvart ábrázolt, a csodálkozás általános felszisszenése fogadta. A nézők tizenhete hónap óta nem részesedtek a színművészet örömeiben, nem csoda hát, ha az egyszerű vázsnak is ujongva üdvözölték. És fenn a galériákon, a belgák úgy tapsoltak, úgy lelkesedtek, mintha egy percre megfellebbeztek volna arról, hogy az ok nélkül gyűlöltnémetek nyujtanak nekik műélvezetet.

A második előadást vasárnap tartottuk a „Mesterdalnokok”-kal. A „Theatre de la Monnaie” ismét zsúfolásig megtelt. A tisztek figyelmestettek az első előadás tapasztalatai alapján, hogy utasítsam a katonai statisztákat, ne csináljanak „Augen rechts”-et, ha a földszinten tisztet pillantanak meg.

Előadás után vagy féltnecat patrouille járja be a színházat a sülyesztőkötől a padlásig. Ez az egyetlen mozzanat, ami kitézetten jelzi, hogy hadiszínházban vagyunk.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtökön, 1916. évi február 24-én:
C) Bezet. C) Bezet.

Vagy ő, vagy senki.
Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen, drága jó férjem, egyetlen volt támaszom,

Paul Henrik

végtilszárazságon megjelentésükkel nagy és örökké tartó bánatomat enyhíteni voltak szivesek, különösen a jó férjem kolégáinak, ezúton mondok hálás köszönetet.

Arad, 1916. február 23.

Özv. Paul Henrikné.

A KATONÁKNAK

a harcúterem

EGYETLEN

SZÓRAKOZÁSUK

a téli hónapokban

AZ ARADI KÖZLÖNY

olvasása.

* Az ezen rovat alatt közöltikért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO

SZÍNHÁZ

Február hó 24-én, csütörtökön

Lehár zenés háborus filmje:

Rezervista kadett.

(Életünket és vérünket)

filmszenzáció a jelen nagy napjainkból
4 részben.

Az előadások 5, 7, 8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

Helybeli és vidéki

kiskereskedők,

kantinosok,

piaci árusok

és más

viszontelárusítók

sz. figyelmébe ajánlom, hogy

noteszek, különböző szintű mappalevélpapírok, fényes és matt katonai, valamint brom-levelezőlapok, páros és virágos

aranyozott levelezőlapok, olcsó háborus imakönyvek, cigaretta-hüvelyek, cigaretta-papírok, írónok, elemi isk. irkák, 100—100-as levélpapírok, vajcsomagoló papírok, íróollák, tömeglevélpapírok, mindenféle csomagolópapírok, makulatura, táborig dobozok és ládikák, stb. papírnagykereskedésben állandóan nagy mennyiségben és igen olcsó árakon kaphatók. Vidéki megrendelések is pontosan intéz-
tetnek el

Kerpel Izsó

papírnagykereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20.

Telefon 385. szám.

2921

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai foglyotáborokat, katonai élelmezési raktárakat, ha waggontételeként jó, egészséges

ételburgonyát,

savanyu káposztát és diót méltányos árban, magyar feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyancsak vöröshagymát, sertészsírt, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket óhajtának venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hízalidák figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízalidó burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken élő hal kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Lutwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 2921

Rum — likör

essentiák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telcsion 592.

67/1916. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbökenyi kir. járásbírósnak 1914. évi 383/2. számú végzése következtében dr. Grozda Aurél ügyvéd által képviselt Codrul takarék- és hitelintézet r. t. körösbökenyi cég javára, végrehajtást szenvedettek ellen 1500 K s jár. erejéig 1914. évi július hó 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1608 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehén, üsző, juh nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösbökenyi kir. járásbírósnak 1914-ik évi V. 283/4. számú végzése folytán 1500 korona tökekövetelés, ennek 1913. évi december hó 29. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 175 kor. 27 fillérben bírónlag már megállapított költségek erejéig. Vészalján, végrehajtást szenvedettek lakásán leendő megtartására 1916. évi március hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény-cikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Máriaradna, 1916. évi február hó 18. napján.

Tichy Árpád,

1118 kir. jbirósági végrehajtó.

68/1916. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbökenyi kir. járásbírósnak 1915. évi Pk. 8104/3. számú végzése következtében dr. Grozda Aurél ügyvéd által képviselt Posszert Ferenc körösbökenyi lakos javára, végrehajtást szenvedett ellen 388 kor. s jár. erejéig 1915. évi december hó 11-ikén fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1980 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, tinó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösbökenyi kir. járásbírósnak 1915-ik évi Pk. 8104/3. számú végzése folytán 88 kor. hátralékos tökekövetelés, ennek 1915. évi augusztus hó 15. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 135 kor. 89 fillérben bírónlag már megállapított költségek erejéig Kertesén, a 21. sz. háznál leendő megtartására 1916. évi március hó 4-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kiűzetik és ehhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 109 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elérvezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Máriaradna, 1916. évi február hó 18. napján.

Tichy Árpád,

1119 kir. jbirósági végrehajtó.

Hirdetmény.

A jegyzői teendőkből, különösen az adóügyekben jártas

trnok

1059

a ménesi körjegyzői irodában **azonnali belépésre keresztetik.** — Bővebbet

Kovacsevits György körjegyzőnél.

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagymamag, zöldségáru

kisobb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. -: Arak kérdezősködésre. -: Jókarban levő használt jute-zsákok **eladók.**

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

338

GRAMMOPHON

— 12 lemezzel —

kifogástalan. A lemezek válogatva, marsok, keringők, énekszámok. Saját árban 80— koronától kezdve.

Grammophon-gyár

Wien, VII., Kaiserstrasse 65.

Csak a pénz előleges beküldése ellenében. Frankó csomagolás. 7061

Burgonyát

vaggontételenként és mm.-ként,

zsirt,

szalonnát,

házi szappant

15—20 éveset,

petrezselymet

és **sárgarépát**

mm.-ként szállít:

641

Kalmár Endre

Arad, Arpad-tér 5. szám.

Városi és megyetelefon 670.

Buchsbaum és Társa

cég értesíti az igen tisztelt vevőközönséget, hogy a

BALLY tavaszi

cipőkülönlegességei

női- és gyermekcipőkben,

ugyszintén kiváló minőségű **F. L. POPPER**

női és férfi cipők

nagy választékban

1120

megérkeztek.

Andrássy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnalra

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában, József főherceg-ut 22.

Jó anyák, gondos szülők legjobban cselekszenek, ha gyermeküknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy viszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek ecsettel és utsitással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depillor.

Elkittinő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszertárban

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

"Titok"

jellege alatt egy hét óta levele van „Asszonykának.” 1180

ALKALMAZÁST KERES.

Pénztárnoknői állás

megfelelő óvadékkal, gyógyszer-tárba vagy drogeriába elfogadók. Ajánlatokat „Kezdo pénztárnoknő” jellegre a kiadóhivatalba. 1116

Intelligente deutsche Dame sucht Stelle als Haushälterin, Sütze der Hausfrau, eventuelle zu grösseren Kinder. Adressen bitte in der Administration abgeben 1122

Megbízható

nyugdíjas vasutas, nagyobb háza házmesternek ajánkozik. Cím a kiadóhivatalban. 1124

Egy középkorú

Intelligens nő ajánkozik március 1-re helyben, vagy vidékre magános előkelő uradoms vagy 1-2 gyermek mellé, inkább jó bánásmódrá mint nagy fizetésre reflektál. Cím a kiadóhivatalban. 1089

ALKALMAZÁST NYER.

Ügynökök

sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására felvétetnek. Levélbeli ajánlatok Fővárosi Váltóüzlet Társság aradi képviselője Erzsébet-u 9. intézendők. 1118

Kertészt keresek,

hadmentest, azonnali főlvételre, aki a gyümölcs-, konyha és díszkerészetekhez és kisebb park rendbentartásához ért s maga is dolgozik. Fizetési igények megjelölésével jelentkeznek Gálffy intézőnél Kistompa, Battonya (Csánádmege.) 1117

Megbízható

egyént keresek fátelapem részére. Nyugdíjas vasutas előnyben részesül. Cím a kiadóhivatalban. 1127

Gőz-szántógépek

azonnali belépésre keresek egy hadmentes, vizsgázott írtót és egy eke-kormányost. Turay Béla, Kossuth utca 49. 1129

INGATLAN.

Szél-utca 3. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítás a háznál. 1115

Egy kis magánház eladó. Bővebbet Bercsényi-utca 40. szám. 1128

Edelspacher-utca 11. sz. ház eladó. 1020

Szentleányfalvi-utca két magyar hold, két éves herés kert eladó. Mossotzy István Arad. 1088

Kisebb magánház azonnali megvételre kerestek. Cím a kiadóhivatalban. 200

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés, bevonulás miatt, eladó. Bővebbet Kossuth-utca 86. sz. alatt. 1128

Andrássy-tér 8. számú házban egy kisebb üzletteliség — különösen dohányüzletnek alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

LAKÁST KERESNEK.

Március 1-re különbejáratu, csinosan butorozott kényelmes szobát keresek, lehetőleg Andrássy- és Szabadság-téren, avagy azokkal határos utcákban. Ajánlatokat a Kerpel könyvkereskedés szíveségből közvetít. 1121

Május 1-re a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Modern háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6-7. sz. Ugyanott nagy kert felebe is kiadó. 1114

Egy 5 szobás II. em. modern lakás, minden mellékhelyiségekkel, Petöfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél. 944

Három utcai, 4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

3 szoba fürdőszobával, és egy 2 szobás garzon lakás május 1-re, egy szoba konyhával és műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség azonnalra kiadó, Lovarda-utca 1. Attila-tér sarkon. 1003

2 szobás udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy alig használt, jókarban levő hálószoba berendezés eladó Zrínyi-utca 4/b., I-ső emelet, ajtó 5. 1125

Állványok 20 folyóméter gallériával, minden szatmának alkalmas, igen olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1128

Elsőrendű repamag eladó. Postafiók 81. 1081

Nagyon olcsón eladó egy hálószoba-berendezés Dobó utca 2. sz. alatt, ugyanott konyha-berendezés is eladó. 1107

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 70 fillér. Gacsa patent sámfá párja 8 kor. Cipőtörszede, Andrássy-tér 22. 181

Új butorhiteli

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bel. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Modern, finom és olcsó levélpapírost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

Veszek

a legmagasabb áron uraktól levett férfi ruhát, minderré egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

Az Aradi és Csánádi Egyesült Vasutak borosjenői és apátfalvai kerécszettelben a legjobb minőségű, fajtiszta, erős példányú, alacsony és magas törzsű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadtatnak ACSEV. külön bírók-kezelőségénél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1036

KÜLÖNFÉLE

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Iszadó, fényes, zsíros, atkás (mitesszeres) arcot naponta ahány-szor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezappan és vegyészeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Menthol sóborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomnyugtató házszer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapasz. A legmegrögzöttest tyukszem a tapasz párnapos használata után leválik, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ára 50 fillér, Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 944.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintófusz-bacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintó-szere, csak patkányt és egéret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintófusz bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratorium

Arad, Boros Benitér 1. szám.
Telefon 10-45. 221

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk,

ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálikban csomagolva kapható: báliként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.